

RENAȘTEREA

ORGAN NAȚIONAL-BISERICESC SĂPTĂMĂNAL

Abonamentul anual: 400 Lei.

Director: Dr. I. MATEIU

Redacția și Administrația:
Cluj, Piața Cuza Vodă Nr. 3.

Cenzurat.

CONCORDATUL IUGOSLAVIEI

În țara vecină și aliată dela Dunăre bate astăzi vântul unor grave frământări interne, provocate de încheierea Concordatului cu Vaticanul. S'a ajuns la lupte înverșunate de stradă, și vărsări de sânge, între populație și agenții forței publice, cari au tulburat profund opinia publică. Sub presiunea acestei atmosfere primejdioase șeful guvernului dl Stoiadinovici s'a văzut nevoit să amâne, *sine die*, votarea Concordatului și de către *Senat*, după ce în *Skupcină* discuția lui stârnise o furtună cumplită.

Ce a putut determina această împotrivire fără precedent a ortodoxiei sârbești față de convenția bisericească semnată de guvernul din Belgrad? Nimic altceva decât constatarea dureoasă, că s'au acordat catolicismului drepturi atât de largi, cari înseamnă adevărate privilegii față de celelalte culte și în deosebi față de *Biserica ortodoxă*.

Faptul a fost recunoscut — în silă ce-i drept — chiar de către prim-ministrul Stoiadinovici, care în expunerea făcută comisiei parlamentare pentru examinarea Concordatului a declarat textual: că „*un articol special*” va fi introdus în legea Concordatului, prin care Consiliul de miniștri va fi autorizat „*să acorde și altor confesiuni aceleași privilegii date bisericii catolice*.”

Cari sunt acele privilegii? Înainte de toate calificarea Bisericii catolice de „*biserică minoritară*”, adică recunoașterea dreptului de a se întinde în Iugoslavia în dauna altor culte și mai cu seamă a celui ortodox, care-i stă în drum. Este un fel de legalizare de către Stat a *prozelitismului catolic*, atât de îndrăzneț și agresiv oriunde el își instalează agenții săi fanatici.

Urmează apoi o serie întreagă de alte concesiuni, dintre cari semnalăm pe cele mai caracteristice: Episcopii catolici

vor fi numiți de Papa, *fără nici un amestec al Statului*. Cultul catolic este *întreținut* de Stat și încă în măsură mai mare decât sub regimul maghiar. Nunțiul papal din Belgrad are dreptul de acum înainte nu numai la activitate *diplomatică*, ci și și la una *bisericească*, intervenind deci în afacerile bisericesti *interne*, deși este reprezentantul unui Stat străin. Justețea acestei obiecțiuni ne-o confirmă de altfel vizitațiunile canonice însoțite făcute de nunțiul Andrei Cassulo din București prin toată țara.

Preoții catolici nu pot fi trași la răspundere și judecați pentru *delicte penale*, decât dacă se învoiește la aceasta autoritatea lor bisericească, adică Episcopul. Toți copiii născuți din *căsătorii mixte ortodoxe-catolice* au să fie botezați exclusiv în religia *catolică*. În școlile publice cari au 51 la sută elevi catolici, corpul didactic va fi recrutat numai dintre *catolici*, iar învățământul are să se facă tot în spirit *catolic*.

Deoarece preoții catolici sunt oprți printr'o clauză a Concordatului de a face *politică militantă*, aceeași interdicție se va aplica și preoților *celorlalte Culte* din Iugoslavia.

În fine cultului catolic i se conferă aceeași largă *autonomie* de care se bucură Biserica ortodoxă.

O simplă privire asupra acestor stipulațiuni ne lasă să vedem, că în adevăr Concordatul jugoslav privilegiază absolut nemotivat cultul catolic, care reprezintă numai 30% din populația țării.

Știm, că explicația lui este de ordin pur *politic*, anume de a pacifica Croația și a stăvili mișcarea *separatistă* de acolo, ce ia proporții tot mai intense sub conducerea fanaticului autonomist *Vi. Macek*.

Fiind în joc *unitatea* Statului, guvernul Stoiadinovici a crezut că o poate salva prin

Concordatul cu Papa, acordând o serie de privilegii Bisericii catolice din Croația și oprind pe preoții catolici de acolo de a mai coborî în arena luptelor politice.

Scopul urmărit. — oricât de patriotic ar fi el — nu pare de loc să fie atins. De o parte, pentru că — după relatările ziarelor — doctorul Macek se bazează în mișcarea sa pe *tineret*, pe același fineret croat care de 2 ani este îndoctrinat în spirit național-*autonomist*, tocmai de *Clerul*, căruia i se cere azi să-l renege.

Pe de altă parte, Concordatul a stârnit și opoziția dâră a Bisericii ortodoxe, care se vede scăzută în drepturile și prestigiul ei național. Așa dară, nemulțumirea este deopotrivă atât la Croații catolici, cât și la sârbii ortodocși. Dar pe când a celor dintâi are cauze *politice*, cari nu ne interesează aici, a celor din urmă are temeuri *religioase*, ce nu ne pot lăsa indiferenți.

Cât de profundă este tulburarea Sârbilor o dovedește agitațiunea enormă dusă de 2 ani de zile prin toate mijloacele legale, ca ea să izbucnească în acte de violență și disperare, când Skupcina totuși a votat Concordatul. S'au produs ciocniri în biserica Sf. Sava unde poporul, sub îndemnul Episcopilor, cerea respingerea convenției jignitoare, iar când actul totuși s'a consumat mulțimea a

„Deși chiar pentru un drept te miră de va muri cineva, abia poate pentru un binefăcător se va hotări cineva să moară. Dumnezeu însă și-a dovedit dragostea Sa către noi prin aceea, că Hristos a murit pentru noi, când eram încă păcătoși.”

Romani 5, 7—8.

eșit în stradă cu prapori și cruci, unde știu să-și riște viața înfruntând baionetele jandarmilor.

Patriarhul *Varnava*, marele animator al acestei lupte îndârjite pentru apărarea ortodoxiei, fu răpit de soartă tocmai în momentul culminant al involburării. Sf. Sinod însă nu s'a lăsat înfrânt de această lovitură tragică. El a pronunțat *excomunicarea* tuturor miniștrilor și deputaților, cari au votat Concordatul, refuzând să admită participarea vr'unuia din ei la funerariile Patriarhului *Varnava*.

Iată cum știe să acționeze o Biserică ortodoxă, conștientă de drepturile și menirea ei în viața Statului național. Refuzând orice ademeniri și tranzații, ea s'a menținut pe linia sigură a demnității și intransigenții, denunțând primejdia de moarte a *Concordatului* și pecelind cu sângele preoților săi credința în dreptatea unei cauze sfinte.

Profund afectat de această legitimă și eroică afirmare a ortodoxiei, șeful guvernului se văzu silit să declare în Skupcină, că nu va duce Concordatul la Senat până ce nu va fi realizat mai întâi o înțelegere perfectă cu Biserica ortodoxă.

Salutând această biruință morală, care cinstește ortodoxia sârbească, vedem în ea și un sever avertisment pentru *toate Statele ortodoxe*, împinse de considerații greșite să încheie *Concordate* cu Vaticanul, ca pe urma lor să culeagă cele mai amare deziluzii naționale.

Vizita Pf. S. Episcop Nicolae Colan la Toplița-Murăș.

Una dintre multiplele preocupări ale Prea Sfințitului Episcop este și aceea de a cunoaște situația Eparhiei, pe întreg cuprinsul ei, prin vizitațiile pe cari le face.

De astădată atențiunea Prea Sf. spre ținutul văii Mureșului superior, făcând o oprire de aproape o zi la Toplița, localitatea de naștere a Înalt Prea Sf. Patriarh Dr. Miron Cristea. Această comună cu circa 9000 lo-

cuitori, are 3500 suflete ortodoxe, grupate în două parohii, cu două biserici, una de o mărime impunătoare de piatră în centrul comunei, alta de lemn, în cătunul Ciobotari. Tot în această comună s'a înființat în 1928 o mănăstire „stavropighie” ctitorie a Înalt Prea Sf. Patriarh, pentru pomenirea regretaților săi părinți George și Domnița Cristea, înmormântați în interiorul mănăstirii.

Parohiile sunt deservite de preoții Aurel Gliga și Gavriil Maier, iar mănăstirea de Arhimandrit Ștefan Teodorescu cu trei ieromonahi.

Vestea despre vizita apropiată a Prea Sfințitului a umplut inimile tuturor credincioșilor de bucurie. O activitate febrilă a cuprins pe toți, fără deosebire de confesiune.

Se construiesc două porți triumfale, una la intrarea în centrul comunei, iar alta în fața bisericii.

Tânărul și harnicul primar, avocat Al. Filip, încunjurat de capii de autorități, îl întâmpină pe Prea Sf. la prima poartă cu cuvinte simțite. Cortegiul pleacă spre poarta doua. Două rânduri de brazi pe marginea drumului dau o înfățișare mai plăcută comunei. Ajuns în fața porții a doua Prea Sf. e întâmpinat de un sobor de preoți constător din preoții locali Aurel Gliga, Gavriil Maier, Arhimandrit Teodorescu, pr. Clement apoi preoții P. Sendrea-Vătava, A. Eftimie-Lunca-Bradului, diacon Scurtu-Ciuj iar ca oaspe pr. Grigorie Antal-București.

Pr. paroh A. Gliga îl întâmpină pe Prea Sfințitul cu o vorbire însuflețită, încheind astfel:

„...O mare bucurie sufletească ne-ați făcut Prea Sfințite, prin venirea în mijlocul nostru. Cunoaștem intenția frumoasă a Prea Sfinției Voastre de a cunoaște situația faptică a Eparhiei la fața locului prin vizitațiile ce le faceți.

Să dea bunul Dumnezeu, ca după cum schimbarea la față a Mântuitorului pe muntele Taborului, a avut darul de a convinge pe cei trei apostoli Petru Ioan și Ivan despre măreția și dumnezeirea Sa, tot așa și venirea Prea Sfinției Voastre între noi, să însemne pentru noi o schimbare în spre mai bine a sufletelor, a gândirii, a credinței și a vieții noastre de toate zilele, iar pentru noi preoții un nou îndemn în munca de desțelenire a ogorului încredințat.

Fiți binevenit în mijlocul nostru! Domnul Dumnezeu să Vă răsplătească ostenele cu o viață îndelungată, spre a conduce cu bărbăție și iubire părintească destinele de Dumnezeu binecuvântatei Eparhii a Vadului, Feteacului și Clujului!

Se trece apoi în biserică unde urmează sf. Liturghie arhierască. După sf. Liturghie Prea Sfințitul predică mulțimei mâncând dela evanghelia zilei, despre puterea credinței și a rugăciunii care e în stare să prefacă nu numai fețele dar și sufletele oamenilor.

Prin cuvinte alese, de o mireasmă arhaică, printr'un stil curgător, armonios și de o rară frumusețe Prea Sfințitul ne-a descris schimbarea la față a Mântuitorului Iisus Hristos. Arată că pe când puterea credinței și a rugăciunii schimbă și inobilează fața omului, dar și sufletul lui, păcatul schimonosește fața omului păcătos, îi înegrește și pătează sufletul în același timp. Mântuitorul Iisus Hristos prin minunile și exemplul vieții Sale, ne-a trasat calea credinței și a vieții noastre. Dela poporul toplinean care a dat bisericii și neamului bărbați atât de valoroși, așteaptă mai multă unitate în cuget și simțiri, vizând fără îndoială în primul rând pe sectarii din localitate, cari încearcă să slăbească atât unitatea sufletească, cât și armonia ce trebuie să existe într'o comună.

Referindu-se și la aniversare bătrâniei dela Mărășești Prea Sfințitul arată că după cum Iisus a iubit biserica Sa și s'a dat pe Sine pentru ea, tot așa și noi cetățenii acestei țări datori suntem să ne iubim țara și ca și odinioară eroii să ne jertfim și noi pentru ea. Să încercăm o redresare a vieții, a îndatoririlor, ne așteptând ca alții s'o ia înaintea noastră, ci fiecare pornind dela sine însuși. De încheiere roagă pe Tatăl cel ceresc să coboare darurile Sale

și asupra credincioșilor acestei comune.

Cuvântarea Prea Sf. Sale a căzut cu o ploaie binefăcătoare pe un ogor însetat, în sufletele și inimile celor ce erau de față. Urmează miruirea credincioșilor de către Prea Sfințitul. După aceasta Prea Sfințitul e condus în biroul parohial, unde urmează recepția.

Rând pe rând se prezintă delegațiile bisericii unite, rom.-cat., reformate, a cultului mozaic, a ad-ției, a școalei, a armatei, a F.O.R.-ului, a căminului, Fundației a Reun. Fem. Rom., etc., aducând prin cuvinte alese elogii Prea Sfințitului și bisericii ce reprezintă.

Tuturor le mulțumește Prea Sfințitul prin cuvinte de o înaltă înțelepciune arătând că biserica ortodoxă este în drept a fi cinstită și iubită ca una ce nici n'a înșipat nici n'a avut păcate cari s'o desonoreze. Ea a fost biserica suferinței, a dragostei care a păstrat nealterată și neschimbată învățăturile lui Iisus, așa cum le-am primit dela sf. apostoli și sf. părinți.

Pr. Aurel Gliga vorbește în numele credincioșilor ortodocși.

Prea Sf. răspunde că e pe deplin convins de activitatea ce se depune. Laudă zelul ce s'a depus și

la repararea bisericii și speră s'o vadă cât mai curând împodobită și zugrăvită.

Terminată partea oficială se servește un mic aperitiv în casa parohială de către dna preoteasă Livia Gliga.

Urmează masa comună la restaurantul „Transilvania“ cu 150 tacâmuri.

După banchet Prea Sfințitul a cercetat mănăstirea vizitând cuprinsul ei și semnând în cartea vizitatorilor.

La orele 5 p. m. Prea Sfințitul părăsește Toplița plecând spre Sovata.

Mu pot trece cu vederea și să nu remarc faptul că Prea Sfințitul a făcut o impresie excelentă și în rândurile credincioșilor de alte confesiuni. Cu toții recunosc marile calități și podoabe sufletești cu cari e înzestrat Prea Sfințitul. Cei cari l-au văzut și auzit nu-i vor putea uita chipul senin și privirea blândă, bunătațea și iubirea părintească ce-l caracterizează.

Fie ca vizita Prea Sfinției Sale să ne servească de o încurajare în activitatea noastră de toate zilele, iar pentru credincioși un puternic imbold spre o viață mai creștinească, că astfel să putem răspunde cel puțin în parte atenției ce ne-a dat, cercetându-ne.

Pr. AUREL GLIGA

Din rodurile acțiunii catolice în România.

La comisiunea de bacalaureat din Turda s'au prezentat și absolvenții liceului romano-catolic „Majláth“ din Alba-Iulia, în număr de 18.

Cinci dintre aceștia:

1. Iosif Banyai, fiul Mariei Băbuț de religie gr. cat.;
2. Silvestru Orban, fiul Valeriei Pop, de religie gr. cat., botezat de preotul gr. cat. Leon Tănăveanu din Ibănești, jud. Turda, având de nași pe Valeria și Nicolae Gliga ortodocși;
3. Carol Dunkel, fiul Victoriei Io-

nescu, de religie ort. și al șvabului C. Dunkel;

4. Iuliu Vrbug, fiul boemului Vrbug și al șvaboacei Ecaterina Ungar și

5. Iuliu Korbuly, fiul șvaboacei Luiza Fritsch și al armeanului Korbuly — a căror naționalități este cel puțin îndoelnică, au fost prezentați prin actele oficiale ale liceului rom. cat. din Alba-Iulia drept unguri neaoși.

Dl prof. Onisifor Ghibu, preșe-

FOILETON

Vechiul Testament și creștinismul.

Iudeul nu se mulțumește să descopere cauza imediată a unui fenomen, ci urmărește firul cauzalității până la sfârșit. De aceea numai pe Pământul în care natura este privită prin prisma legăturii ei cu Dumnezeu, au putut apărea atât de frumoasele imne de preamărire în psalmi.

Îndeosebi Dumnezeu se îngrijește de om. Ideea Vechiului Testament despre providența divină este strict diferită de ideea păgână despre stăpânirea zeilor asupra popoarelor. La babiloneni, egipteni, zeii conduc ca niște despoși. Puterea lor nu se refrânge asupra întregului Pământ, ci numai asupra unor anumite ținuturi. Dinpotrivă Iahve stăpânește totul prin voința sa. Numai El este absolutul supranatural. Nici nu se putea altfel. Unde lipsește ideea despre Dumnezeu creator, nu poate fi concepută ideea de guvernator absolut.

Iahve dă binecuvântarea câmpului, și turmelor, Iahve binecuvântă mamele cu copii mulți. Iahve însoțește pașii vieții patriarhilor, tot el scapă pe Iosif dela moarte sigură, îl scoate din întunecimea temniței egiptene și-l așează pe scaunul celei

mai înalte demnități. Precum în Geneză, tot astfel în Exod și celelalte cărți istorice ale Vechiului Testament, ideea că Dumnezeu conduce destinele neamului iudeu este înfățișată cu mare bogăție de argumente. El este păstorul lui Israil.

Prin Moise trimisul său, scapă poporul din robie, îl organizează. Prin Iosua cucerește Canaanul. Prin atâți judecători, îl ferește de pieire în mijlocul neamurilor păgâne. Prin regii David și Solomon îl ridică la mărime și stăpânire pământescă. Pe profeți îi trimite să-l învețe, să-l îndrume pe calea binelui, să-l dojenească pentru păcate, să-i pună în vedere pedeapsa divină pretinsă cu necesitate de dreptate, când nu se întoarce.

Nu este cu toate acestea sub raportul purtării de grije, un Dumnezeu național iudeu, ci universal. Iahve este stăpânul lumii. Rezultă aceasta din expunerea largă cu care se începe Vechiul Testament. Obiectul ei este viața religioasă a omenirii întregi. Adam, Avel, Cain, Set, urmașii acestora în linie Seitică și Cainică până la Noe, fiii lui Noe și urmașii lor până la turnul Babel, sunt reprezentanți ai întreg neamului omenesc. Și după ce istoria vieții religioase, se restrânge la cercul mai îngust al istoriei descoperirii divine în mijlocul poporului ales, din când în când purtarea de grije a dumnezeirii față de lume se accentuează. În mijlocul istoriei lui Avraam apare deodată Melchisedec, un

strein dar închinător al Dumnezeului adevărat. Sodomă și Gomora sunt pierdute pentru păcat. Nu s'au găsit în ele nici 5 oameni bine plăcuți lui Dumnezeu.

Soarta Egiptului este în mâna lui Iahve. Plăgile trimise sunt pentru neascultare și necredință. Iahve intervine în războiul cu canaanitenii. Ierihonul cade numai la apariția armatei cuceritoare. Nu este nedrept Dumnezeu față de celelalte popoare. Încercările la cari le supune, trebuiesc privite prin prisma vieții lor religioase. Nici poporul iudeu nu este scutit de pedepse de căteori este în păcat. Arma cu care-l lovește sunt popoarele streine. Și acestora le trimite avertismente prin profeți. E cazul cetății Ninive în două rânduri, Babilonul lui Nabuhaducsar, Persia lui Artaxerxes etc.

Această credință în stăpânirea lumii prin Dumnezeu își ajunge punctul culminant în cărțile profetice. Dumnezeu în viitorul apropiat va trimite pe Messia, care va întemeia o împărăție universală, care să cuprindă toate popoarele Pământului. Profeții sunt convinși că întreaga istorie a omenirii este fapta lui Dumnezeu, tot ceace se întâmplă în lume servește scopul lui înțelept. Astfel la ei evenimentele cu multiple aspecte, obțin o unitate mai înaltă în scopurile mai înalte ale lui Dumnezeu.

Iudeul Vechiului Testament nu este privit numai ca un membru al colectivității poporului

dintele comisunii, a semnalat din primul moment aceste cazuri de o gravitate excepțională — dar în plin examen nu a putut face nici un demers pentru îndreptarea faptică a lor.

După examen însă a refuzat să iscălească diplomele absolvenților sus zisului liceu, după ce în prealabil a adus la cunoștința Ministerului acest caz dela Turda, iar opiniei publice prin „Universul“ Nr. 191 din 14 Iulie unde înfățișează pe larg atât situația ilegală și sfidătoare a liceului romano-catolic zis „Majláth“ din Alba-Iulia cât și faptul întemeiat pe dovezile nude că acest liceu „sub forma benignă a catolicismului“ continuă și în România Mare nefasta ac-

țiune de maghiarizare prin catolicism.

Insemnăm acest caz, nu spre a lăuda atitudinea de demnitate românească sublimă a dlui prof. Onisifor Ghibu — ce se laudă prin sine înseși — ci spre a se vedea odată mai mult că întâi de toate catolicismul este o politică anumită care a dat și dă creștinismului „intrebuintare te-restră“ călcând exact pe calea de pe care Mântuitorul a stăruit să abată pe cei ce îl urmează. „Catolicismul, în deosebire de Hristos, a acceptat să fie stăpân, în sensul în care propunea diavolul, peste toate împărățiile lumii“.

Și totuși uniații noastre stăruiesc să facă jocul catolicismului.

INFORMAȚIUNI

Sfințirea noii capele ortodoxe din Șomcuta-Mare. În ziua de 1 August a. c. s'a sfințit noua capelă ortodoxă din Șomcuta-Mare, de către un sobor de preoți în frunte cu părintele Valer Dragoș, Finteușul-Mare, însoțit de preoții: Rudolf Cotețiu, Văleni, Miron Ciocaș, Ardușat, Nic. Cotoțiu, Făurești și Valer Vârvaș, Șomcuta-Mare.

Noua capelă s'a mutat în aripa stângă a monumentalei clădiri „Cetatea“ fostul Gimnaziu de Stat, fiindcă aripa dreaptă a acestei clădiri unde era vechea capelă e pe cale de a se ruina, astfel că viața preotului și a credincioșilor era în tot momentul amenințată. La sfințire au luat parte un mare număr de credincioși din loc și din comunele vecine. După sf. Liturghie cucernicul părinte Rudolf Cotețiu din Văleni, a ținut o predică de o frumusețe rară, arătând importanța pe care o are biserica în viața creștinului și a neamului omenesc în general. La ora 1 s'a dat o masă frățască în casa parohială. Toate lucrările și intervențiile pentru mutarea noii capele și în-

frumusețea ei au fost făcute de vrednicul părinte protopop Alexiu Latiș, protopopul tractului „Cetatea-de-peatră“ și de părintele Valer Vârvaș, Șomcuta-Mare.

Statistică elocventă. Minoritarii se plâng mereu de persecuții în România. Cât e de adevărată acuza o dovedește presa ce o au în comparație cu cea românească.

În *Ardeal* și *Banat* apar 46 cotidiene. La *Arad* șase și toate în limba maghiară. La *Brașov* trei: unul maghiar, altul german și al treilea românesc. La *Cluj* apar opt cotidiene: cinci maghiare, 2 românești, și unul evreesc. La *Oradca* apar șase: cinci maghiare și unul românesc. La *Salonta*: unul maghiar. La *Satul-Mare* trei: două maghiare și unul românesc. La *Sibiu* unul german. La *Târgul-Mureș* unul maghiar și la *Timișoara șaptesprezece*: opt maghiare, cinci germane, și patru românești. Deci 37 streine și numai 9 românești.

În *Bucovina* apar 10 cotidiene: nouă germane și unul românesc.

În *Basarabia* apar 7 cotidiene:

cinci rusești și două românești. În *Ardeal* și *Banat* sunt optzeci și nouă periodice din care 52 streine și anume: 23 germane 29 maghiare și numai 37 românești. În *Bucovina*: cinci nemțești, trei rutene, unul evreesc, altul în idiș și șapte românești. În *Basarabia*: două românești, două germane și unul în idiș.

O carte prețioasă. Una din cele mai reprezentative personalități ale Bihorului, dl Teodor Neș, directorul liceului „E. Gojdu“ din Oradea, a scos de sub tipar zilele acestea, o carte de mare valoare istorică, politică și literară: „Oameni din Bihor“, 1848—1918.“ Un volum sobru de peste 600 pagini, format mare, în care se sintetizează întreg trecutul țării Bihariei. Deși a apărut în cursul acestei săptămâni, ediția I-a este aproape epuizată. Cartea dlui Neș, un om de o modestie rară, este o adevărată revelație a cuvântului românesc scris. Atragem atențiunea cititorilor asupra ei, în mod cu totul deosebit.

— **Librăria Eparhială din Cluj** (Piața Cuza Vodă Nr. 6), fiind aprovizionată cu odoare bisericesti (cruci, candelă, odăjdii, prapori etc.) precum și cu toate cele necesare serviciului divin, — stă la dispoziția tuturor pentru efectuarea oricărei comenzi, mici sau mari, cari se execută prompt și cu îngrijire, pe lângă cele mai moderate prețuri.

Celibatul preoților din Germania. Fostul ministru al educației populare din Saxonia, Dr. Hartnack, socoate că a venit timpul să se desființeze celibatul preoților. În acest scop amintește cifre din numărătoarea populației, făcută în 1933, din care se vede că în Germania trăesc 18.841 preoți catolici, 13.139 călugări și 74.003 membri ai diferitelor ordine religioase. Hartnack ajunge la concluzia că dacă și aceștia ar fi în-

surăți ar spori numărul căsătoriilor cu cel puțin 45.000—50.000, ceea ce înseamnă o mare pierdere pentru națiunea germană. Asta cu atât mai mult, cu cât situația aceasta e permanentă. Dela reforma lui Luther și până azi s'au strecurat 12 generații cu membri dintre cei mai înzestrați. Prin urmare pierderea e și calitativă.

BIBLIOGRAFIE

A apărut ediția II a cărții „Hristos în școală“, de diaconul Dumitru Călugăr. După ce această carte a avut un larg răsunet în cercurile preoțești, dovedindu-se un manual excelent pentru catehizație, s'a epuizat repede și acum a eșit din nou din tipar revăzută și complectată. Cartea aceasta nu trebuie să lipsească din mâna nici unui preot care face catehizație.

Exemplarul legat în pânză, având 536 pagini, costă 220 Lei și se poate comanda la Librăria eparhială, Cluj, Piața Cuza Vodă 6.

— În biblioteca episcopiei Dunării-de-jos a apărut broșura Nr. 10 „O călăuză la răspântii“ de Pr. I. Capr. Prețul 5 Lei. Se poate comanda la Sf. Episcopie din Galați.

„**Revista Teologică**“, Nr. 7—8 pe Iulie—August. Sibiu. Redactor Prof. Gr. T. Marcu. Abonamentul pe un an 260 Lei. În acest număr: Prot. Dr. Nicolae Popovici: Nunții papali. Diacon Dr. Nicolae Balcă: Deosebirea calitativă absolută între Dumnezeu și om și problema revelației. Dr. Sebastian Stanca: Propaganda uniației în Munții Apuseni. Icon-Stavr. Dr. Gh. Ciuhandu: O răstăcire de îndreptat în legătură cu numirea și rosturile „Catedralelor“. Pr. Simion Radu: Doctrina romano-catolică despre indulgențe. Prof. Maria Vartic: Năzuință. Diacon Grigorie T. Marcu: Ortodoxia Oștii Domnului. Grigorie T. Marcu: Atitudini: Regi-

ales, ci și individual stă în raport cu dumnezeirea. Acest raport îl obligă la: credință, încredere, teamă, iubire, evlavie și ascultare față de Dumnezeu.

Iahve este Dumnezeu adevărului, pretinde omului credință adâncă, fără de aceasta este imposibilă cunoașterea lui și moralitatea. Nu prin strădania minții omenești este cunoscut, ci prin propria lui descoperire, nu ființa și natura lui se descopere, ci voința lui.

Prima poruncă ce stă la temelia legii este porunca credinței. Toți câți câștigă har înaintea lui Dumnezeu în Vechiul Testament sunt eroi ai credinței. Avraam prin credință se îndreptățește înaintea lui. La fel urmașii lui patrarhi. Moise este un exemplu tipic de credință tare în Dumnezeu. Același credință în adevărul cuvântului divin, și puterea lui de acțiune în viitor împrumută profeților tăria de a chema la pocăință toate popoarele lumii.

Îndeosebi apostolul Pavel în epistola către Romani arată uriașa importanță a credinței în Vechiul Testament. Nu fiindcă a fost Avraam din neamul lui Sem Dumnezeu l-a distins dintre ceilalți muritori, ci fiindcă a crezut.

Credința pretinde încredere desăvârșită. Cine crede în Dumnezeu, își lasă toată viața în grija lui. Dela el așteaptă să fie călăuzit pe drumul mântuirii, spre fericire.

Într'adevăr cine se dăruiește în Vechiul Testa-

ment dacă nu accia cari crezând au încredere în Dumnezeu. Avraam din încredere în purtarea de grije a lui Iahve, duce să jertfească pe fiul său. Din încredere, Moise înfruntă atâtea greutăți pentru a-și salva neamul. Numai încrederea, ține pe poporul iudeu în mizeria rătăcirii lui prin pustie.

Iese atât de frumos în relief această virtute în viața lui David, în activitatea profeților. În rugăciunea iudeului Vechiului Testament ea este principiul religios călăuzitor. „Dumnezeu este țaria noastră, ajutorul în necazuri“, strigă psalmistul. Încrederea este puterea de viață a religiei Vechiului Testament în mijlocul păgânismului antic. Arma cu care cucerește atâți prozeliti din neamurile streine.

A crede și a avea încredere în Dumnezeu înseamnă a iubi pe Dumnezeu. „Iahve este însăși iubirea personificată, de aceea și pretinde iubire. Iubirea este temeiul și ținta eticeii iahvismului“ (N. Peters op. cit. p. 6—7).

Iubește pe Domnul Dumnezeuul tău din tot sufletul și din tot cugetul tău, este marea poruncă a Vechiului Testament. Dacă viața poporului iudeu nu este pătrunsă totdeauna de acest aluat al iubirii, cu nimic nu se scade din nimbul religiei iubirii cum poate fi numit monoteismul Vechiului Testament, în comparație cu religiile contemporane lui. Decalogul pretinde iubirea.

Alături de credință sunt cei doi stâlpi de razem ai iudaismului. Iubirea pretinde întreaga inimă a omului, vai aceluia care nu o dă, care și-o îm-

parte. Prin ea religia devine adevărul fundamental și menirea principală a vieții, căci ea este legea de gravitație a vieții spirituale individuale. Prin ea religia primește un conținut adânc, ajunge purtătoarea celui mai înalt ideal, dispune de puteri de viață invincibile.

Alături de iubirea față de Dumnezeu în sufletul credinciosului Vechiului Testament înflorește teama față de el. Intimitatea dintre oameni și zeii păgâni, religia revelată n'o admite. Între om și Dumnezeu perzistă păcatul. Conștiința că Dumnezeu fiind absolut drept pedepsește păcatul, trezește în suflet teamă. De aceea psalmistul socotește începutul înțelepciunii teama de Dumnezeu. Nu-i vorba de teama sclavului în fața stăpânului, ci teama copilului în fața părintelui său iubitor, un sentiment ce isvorăște din convingerea că pedeapsa divină nu numai că este îndreptățită, ci are de scop exclusiv mântuirea noastră. De aceea ea nu exclude cu nimic iubirea divină, dinpotrivă o întărește.

Credința și iubirea lui Dumnezeu se manifestă și în extern, prin fapte. Prin fapte ele viază. Evlaviosul Vechiului Testament caută să-și îndrume pașii vieții pe linia acestor două mari principii din cari își hrănește sufletul. De câteori ispitit de împrejurările externe, prin fapte se abate dela Dumnezeu, revine pocăit, prin jertfe căutând împăcarea. Credința și iubirea sunt scopul vieții lui, orice abatere dela ele înseamnă o deviere dela scop, înseamnă o viață lipsită de senz.

(Va urma).

Prof. L. G. MUNTEANU

mul sectelor din România (II. Secetele și neamul românesc). Pr. II. V. Felea, Gr. T. Marcu, Gh. Malene, Petru Brudea, Pr. Axente Tomuș, Pr. V. Coman, I. Gr. Opreșan, Pr. S. C. și Ion Suci: Mișcarea literară: Interpretarea sociologică a religiei și moralei. Ordinul canonic premonstratens din România. Sfinții unguri din România. Întoarcerea lui Andrei Pătrașcu. Legislația bisericească din Grecia. Viața și opera lui Ilie Miniatis episcopul Cernicăi și Calavritei. Doamne, mântuește-ne că pierim. Viața lui Isus. În școala suferinței creștine. Vârsta hirotonirii clericilor. Un an de presă creștină. Clopotele învierii. Pravila Oastei Domnului. Toată suflarea să laude pe Domnul. Gândirea. Grigorie T. Marcu: Cronică: † Protopopul Dr. Iosif Blaga. Despre o danie regească și-o izbândă vlădicească. Congresul societății ortodoxe naționale a femeilor române. Praznicul îndătinat al societății misionare ortodoxe „Oastea Domnului”. Încheierea anului școlar la Academia teologică „Andreiană”. Gr. T. M.: Note și informații.

A apărut Nr. 4—5 pe lunile Iulie-Octombrie al excelentei reviste brașovene „Tara Bârsei” de sub conducerea dlui prof. Ax. Banciu, cuprinzând aproape 200 pagini. Semnează: A. A. Mureșianu: O nouă contribuție la ist. Românilor în evul mediu (V); I. D. Condurachi: Diplomați români în trecut (sec. XIV-XVII); Mih. Popescu: Mavrogheni și ciobanii ardeleni; Elena Ionică: Un francez acum o sută de ani despre țările române și unitatea lor; Pr. Octavian Popa: Făgărașul sub regii ungari; E. Micu: Din trecutul vieții noastre bisericești din Ardeal; Carol Göllner: O anchetă a arhiducelui Iosif din a. 1777; Ax. Banciu: † Dr. Iosif Blaga; Ax. Banciu; Parteniu Cosma; Red.: Cu prilejul serbărilor din Blaj; Gr. Forțu: Timoteiu Cipariu; Red.: Jubileul lic. ind. „M. B. Baiulescu”; Ax. Banciu: Un glas de Casandră maghiară; N. Porsenna: Spicuri limbice; Dr. A. Sulică: Amintiri; Ax. Banciu: Din ziarul prof. A. Ciortea. Partea literară conține poezii, proză și dări de seamă. O recomandăm insistent cititorilor noștri.

Consiliul eparhial ort. rom. Cluj.

Nr. 5801/1937.

Ordin Circular.

Toți cucernicii preoți cari împlinesc dela 1 Aprilie 1937 până la 1 Martie 1938, ani 5,

10, 15, 20, de serviciu bisericesc și școlar sunt invitați a-și cere noua gradăție ce li se cuvine pe ziua de 1 Aprilie 1938.

Cererea se va înainta Consiliului Eparhial până cel mult la 10 Septembrie 1937 însoțită de acte de serviciu în care să se precizeze exact ziua intrării în serviciu ca și eventualele întrepreri.

Fără cerere, din oficiu, nu se acordă gradății.

Cluj, la 11 August 1937.

Consiliul eparhial.

Semiburse pentru studenții Academiei noastre teologice din Cluj. *Prea Cucernicii noștri preoți sunt invitați să aducă la cunoștința tinerilor doritori să se înscrie în anul I. al Academiei teologice din Cluj, că avem 10 semiburse de câte 4000 Lei (egale cu jumătate din taxa pentru întreținerea în internat), pe cari le vom acorda tinerilor cari au obținut diploma de bacalaureat sau de seminar cel puțin cu nota „bine”.*

Cererile de primire în Academia teologică vor fi înaintate, cu documentele necesare, Consiliului eparhial până la 10 Septembrie a. c.

Consiliul eparhial.

Direcțiunea Internatului Teologic ortodox român, Cluj.

Publicație de licitație.

Conform cu legea pentru conducerea contabilității publice, se publică licitație pentru furnizarea **cărnei și a pâinei** necesare Internatului teologic ortodox român din Cluj, în decursul anului școlar 1937/38. Licitația va avea loc în localul propriu al Internatului din strada Iașilor Nr. 14, în ziua de 13 Septembrie 1937, ora 11 a. m.

Ofertele licitanților se vor înainta închise cel mai târziu până în ziua de 12 Septembrie, ora 8 seara.

Direcțiunea își rezervă dreptul de a statua asupra acelei oferte ce va crede mai favorabile.

Informațiuni asupra condițiilor de furnizare se pot primi la administrația Internatului în fiecare zi dela 11—12 a. m.

Cluj, la 25 August 1937.

Direcțiunea.

Protopopiatul Ort. Român Baia-Mare.

Nr. 581/1937. (32) 2—3

CONCURS

Pentru întregirea postului de paroh în parohia de cl. III. Ciocotiuș, protopopiatul Cetatea-de-peatră se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Renașterea”.

Beneficiile acestui post sunt:

1. Salar dela stat.
2. Dela fiecare casă 30 Lei anual. Sunt aproximativ 250 case.
3. Stolele obicinuite.

Candidații având aprobarea Prea Sf. Sale Episcopului nostru își vor înainta actele cf. Reg. în vigoare la oficiul protopopesc Baia-Mare cu a cărui învoire se pot prezenta în parohie pentru a face cunoștință cu poporul.

Baia-mare, la 28 Iulie 1937.

În înțelegere cu consiliul parohial din Ciocotiuș.

Alexiu Latiș, protopop.

Oficiul parohial ort. român Hodac.

Nr. 63/1937. (30) 2—3

CONCURS

Pentru ocuparea postului de cântăreț în parohia Hodac, se publică concurs cu termen de 30 zile, dela prima publicare în „Renașterea”.

Venitele împreunate cu acest post sunt:

1. Onorariile stolare obicinuite în parohie.

Candidații își vor înainta cererea însoțită de diploma de cântăreț Oficiului nostru parohial în termenul fixat, prezentându-se în parohie în vre-o Duminecă pentru a cânta la strană.

Hodac, la 29 Iunie 1937.

Vasile Fărcașiu, Zaharia Frandea, paroh. secretar.

Nr. 771—1937.

Văzut: I. Maloș, protopop.

Nr. 43/1937 par. (31) 2—3

CONCURS

Se publică concurs pentru ocuparea postului de cantor în parohia Botez din protopopiatul Luduș cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Renașterea”.

Venitele împreunate cu acest post sunt:

1. Sesiune cantorală 8 jug. pământ productiv și grădina cantorală.
2. Venitele stolare îndatinate.

Doritorii de-a ocupa acest post își vor înainta cererea cu documentele oficiului nostru parohial în termenul fixat și se vor prezenta în vre-o Duminecă sau sărbătoare la biserică pentru a fi cunoscuți de popor.

Botez, la 25 Iulie 1937.

Atanasie Șerban, Rad Petru, paroh. notar,

Văzut.

Luduș, la 31 Iulie 1937.

R. Popa, protopop.

Oficiul parohial ort. român Toplița.

Nr. 130/1937. (33) 2—3

CONCURS

Pentru ocuparea postului de cântăreț în parohia II. Toplița-Română, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Renașterea”.

Venitele împreunate cu acest post sunt:

1. Sesiune de 3 jugăre fânaț.
2. Patru cupe bucate sau douăzeci (20) Lei anual de fiecare familie.

3. Locuință în natură.

4. Onorariile stolare îndatinate în localitate.

Candidații își vor înainta cererea însoțită de diploma de cântăreț oficiului nostru parohial în termenul fixat, prezentându-se în parohie în vre-o Duminecă pentru a cânta la strană.

Toplița, la 21 Iulie 1937.

Paroh: Aurel Gliga. Secretar: D. Antal.

Nr. 794—1937.

Văzut: Reghin, la 7 August 1937.

I. Maloș, protopop.

Oficiul protop. ort. rom. Bistrița

Nr. 402—1937. (28) 3—3

CONCURS

În baza ordinului Vener. Consiliu Eparhial Nr. 4108 din 11 Iunie 1937, se publică *din nou* concurs pentru ocuparea postului de paroh în parohia de cl. II. din Șieu, protopopiatul Bistrița, jud. Năsăud, cu 30 de zile dela prima publicare în „Renașterea”.

Beneficiile împreunate cu acest post sunt următoarele:

1. Salar dela Stat conf. pregătirii.
2. Casă parohială în stare bună, cu grădină și dependințe.
3. Sesiune parohială 28 jug. arător și fânaț.
4. Venitele stolare uzitate.

Cererile concursuale cu documentele recerute și cu aprobarea P. Sf. Sale Episcopului nostru, se vor înainta în termen Oficiului protopopesc ort. rom. Bistrița. Cererile fără aprobarea P. Sf. Sale, nu se vor lua în considerare. Concurenții se vor putea prezenta în parohie pentru a cunoaște referințele, numai cu aprobarea Vener. Consiliu eparhial.

Bistrița, la 14 Iulie 1937.

Oficiul protopopesc ort. rom. în înțelegere cu Consiliul parohial din Șieu.

Pr. V. Mureșianu, adm. prot.

Oficiul protop. ort. rom. Huedin

Nr. 692—1937. (29) 3—3

CONCURS

Pentru întregirea postului de paroh în parohia de cl. II. Dumbrava, protopopiatul Huedin, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariție în gazeta oficială „Renașterea” din Cluj.

Venitele împreunate cu acest post sunt următoarele:

1. Casă parohială și supraedificatele de lipsă.
2. Sesiune parohială 32 jugăre.
3. Una vică cereale, bir dela fiecare familie (circa 80 familii), din care $\frac{1}{3}$ e a cantorului și $\frac{1}{10}$ a crâșnicului.
5. Întregirea salariului dela Stat, conform coalei B).

Cererile de concurs instruite conform normelor în vigoare dimpreună cu actul de învoire prealabilă a P. Sf. Sale Episcopului Nicolae al Clujului, se vor înainta subsemnatului oficiu în termen reglementar. Reflecții cu avizul subsemnatului se vor prezenta în parohie pentru a cânta și predica eventual a celebra Sf. Liturghie și pentru a face cunoștință cu credincioșii.

Huedin, la 21 Iulie 1937.

Oficiul protopopesc ort. rom. al Huedinului în înțelegere cu Consiliul parohial ort. rom. din Dumbrava.

Aurel Muntean, protopop.

Tipografia Eparhiei ortodoxe române, Cluj.

„LA SFÂNTA PATRIARHIE”

Atelier special de argintărie și toate obiectele

BISERICESTI

DUMITRU D. POPESCU & FIU

Furnizorul Sf. Patriarhii, Mitropolii, Episcopii și Biserici din țară

Medaliat cu medalia de aur 1928-29-30-31

Aleea Patriarhii No. 1 (Bibescu Vodă, 16) București
Tramvaele 3, 15, 20